

Життя болю і мужності

(135 років від дня народження Ольги Дучимінської)

*Дучимінська Ольга Василівна
(8 червня 1883 р. с. Миколаїв Львівська
обл. – 24 вересня 1988 р. (105 років) м. Івано-
Франківськ)*

*Українська письменниця, поетеса,
літературний критик, перекладачка (з
чеської, німецької, російської), журналістка,
народна вчителька, культурно-освітня
діячка, одна з активних організаторів
жіночого руху в Галичині, дослідниця
фольклору, етнографії та мистецтва
Гуцульщини й Бойківщини. Співробітниця
журналу «Жіноча Доля».*

Сучасниця і знайома Івана Франка, приятелька Ольги Кобилянської, Наталії Кобринської, Богдана Лепкого, Олександра Олеся, Софії Русової, Ірини Вільде, Станіслава Вінченза, Осипа Маковея, Соломії Крушельницької.

Ольга Дучимінська – це цілий океан найрізноманітніших захоплень, зачудувань світом. Вона хотіла все знати, все пізнати. Прагнула стати вчителькою, самовіддано служити народові: «Я так гаряче бажала бути вчителькою! Я хотіла бути вчителькою, і то не тільки в школі, але й поза школою, займатися діворою, цікавитися селом — народом (заповіт мого батька) і працювати для них».

На прохання селянок у гарячу жнивну пору організувала дитячі захоронки (садки), навчала грамоти неписьменних дорослих, організувала так звані жіночі курси, на яких навчала жінок читати і писати, вчила економно вести домашнє господарство, опікувалася сиротами. Особливу увагу звертала на обдарованих дітей з бідних родин, збирала пожертви для навчання цих дітей, вишивала ночами сорочки, рушники, продавала їх, а за виручені гроші купувала вбрання для них. Ця праця принесла їй визнання і популярність у Галичині 30-х років.

Дучимінська володіла шістьма мовами: українською, польською, німецькою, російською, чеською, французькою.

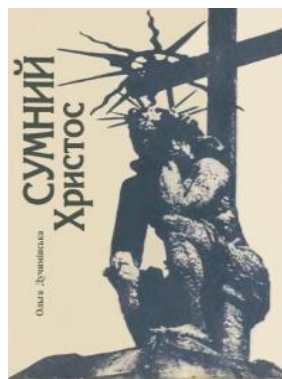
Друкувалася під різними псевдонімами й криптонімами (Барвінок Олег, Лучинська Ольга, Ольга Д., Остапівна Ірма, Поважна О., Рута О.) у різних виданнях: часописи «Бджола», «Дажбог», «Діло», «Жіноча доля», «Жіноча воля», «Літературно-науковий вісник», «Мета», «Народна справа», «Наш світ», «Нова хата», «Новий час», «Нові шляхи», «Рідна школа», «Самостійна думка», «Час», «Шляхи» та ін.

Літературні видання

Збірка віршів «Китиця незабудьків» (1911),

Наталія Кобринська як феміністка (1934),

Збірка новел «Сумний Христос» ((1992),
Збірка віршів «Чую... молитву Землі» (1996),
Збірка віршів «Вибрані поезії» (1996),
Вибрані твори (2014).

Арешт і заслання

В 1949 р. 66-річну О. Дучимінську заарештували, нібито у справі замаху на Ярослава Галана (письменника, журналіста). Два роки, які тривало слідство, перебувала у в'язниці. В 1951 р. її судив військовий трибунал. Вирок – 25 років таборів за статтями 54-1а та 54-11 Карного кодексу УРСР.

Багато знущань зазнала в сибірських спецтаборах, але ніколи не втрачала людської гідності.

Після смерті Сталіна в 1956 р. справа Ольги Дучимінської була переглянута. Строк скоротився до десяти років. 19 грудня 1958 року напівжива Ольга Дучимінська вийшла на волю. Їй було 75 років. Деякий час самотньо жила у Львові. Не мала місця, де могла б спокійно доживати віку. Тихо переносила періодичні безпідставні образи преси, яка навішувала на неї всякі ярлики.

На повернення додому була накладена заборона. До Львова приїхала нелегально восени 1959 року. Її прихистила у себе Ірина Вільде. Згодом їй вдалось приписатись у Самборі.

Після Самбора Дучимінська знайшла притулок у Чернівцях у родині Ольги Кобилянської. Після звільнення друкувалася рідко, лише в коломийській газеті «Червоний прапор» і варшавських українських виданнях («Український календар 1967 року», «Наше слово»). Останні роки життя (1977-1988) прожила в Івано-Франківську у Мирослави Антонович – двоюрідної сестри Степана Бандери, з якою відбувала ув'язнення і яка опікувалась нею до смерті, оточила її любов'ю і родинним теплом, хоч була цілком чужою їй людиною. Мріяла віднайти всі друковані та рукописні вірші і видати збірку поезій. Не судилось...

Реабілітована посмертно у 1992 році.

Підготувала Наталія Обушак
бібліотекар відділу обслуговування